

Acefaat en lindebomen

Acefaat is een bestrijdingsmiddel dat vooral in lindebomen wordt geïnjecteerd om luizen te bestrijden. Dit wordt vooral toegepast in stedelijke gebieden om de plakkerige afscheiding van honingdauw van de luizen te bestrijden. Omdat acefaat giftig is voor bijen mag dit middel alleen na de bloei in lindebomen worden geïnjecteerd. Op enkele plaatsen waren imkers ongerust dat ook bij injectie van acefaat na de bloei schade aan bijenvolken ontstaat. Bij een aantasting van luizen blijven de bijen ook na de bloei de linden bezoeken voor het verzamelen van honingdauw. Het is niet waarschijnlijk dat de luizen kort voor ze door de acefaat gedood worden nog honingdauw uitscheiden die acefaat bevat, maar zekerheid hierover hebben we niet. Tijdens de bloei van de linde in 1996 zijn door de Ambrosiushoeve op vier locaties vier bijenvolken geplaatst. Op twee locaties zijn de lindebomen direct na de bloei geïnjecteerd met acefaat.

In tegenstelling met de luizenplaag in de land- en tuinbouw zijn er tijdens de gehele proefperiode nauwelijks luizen gesignaleerd, wat resulteerde in weinig honingdauw op de bladeren. Dit was het geval bij zowel de behandelde als de niet-behandelde bomen.

Er is geen abnormale bijensterfte opgetreden na het injecteren met acefaat. Tijdens het onderzoek zijn er geen dode bijen of hommels onder de linden gevonden. Een eventueel effect van acefaat was onder de gegeven omstandigheden (nauwelijks honingdauwproductie) niet meetbaar. Er kan dus nog geen uitspraak gedaan worden over een effect van het injecteren van acefaat na de bloei op bijen. Voor 1997 staat een herhaling van het onderzoek gepland.

Soortelijk gewicht aubergine

Voor de bestuiving van aubergine worden door veel telers bijen gebruikt. Een aantal telers bespuit de auberginebloemen met een groeistof (*Tomatone*) om een goede vruchtzetting te verkrijgen. In de praktijk zijn er geluiden dat de uitgroei van de vruchten na groeistofbespuitingen sneller gaat dan na bestuiving door bijen. Anderzijds is de duur van de bloei bij bijenbestuiving aanzienlijk korter dan bij groeistofbespuitingen. Groeistofbespuitingen die twee maal per week worden gedaan zorgen voor hoge arbeidskosten. Van de verschillende vruchten is een beperkt onderzoek van het soortelijk gewicht gedaan. De aubergines uit een kas waar de bloemen zijn bezocht door honingbijen hebben gemiddeld een soortelijk gewicht

dat 6% hoger is dan dat van aubergines waarvan de bloemen zijn bespoten met groeistof. Een uitgebreider onderzoek is nodig om een definitieve uitspraak over een verschil in soortelijk gewicht te kunnen doen.

Droge standplaats bijenvolken

Vochtige bijenkasten blijven in het voorjaar langer koud waardoor bijenvolken in het voorjaar minder goed ontwikkelen. Voor de ontwikkeling van het broednest in het voorjaar is warmte een belangrijke voorwaarde. Uiteraard is ook de kans op verschimmelen van de raten veel groter onder vochtige omstandigheden. Zorg er dus voor dat de bijenkasten droog kunnen overwinteren. Met een eenvoudige afdekking kan een droge standplaats voor de bijenvolken worden gemaakt.

Een dichte begroeiing rond de standplaats van de bijen veroorzaakt in de winter een vochtige omgeving bij de bijenkasten. Sneeuw blijft op deze plaatsen ook het langst liggen. Zorg ervoor dat het zonlicht de bijenkasten kan bereiken zodat de bijenkasten op kunnen drogen. Door een sterk beschaduwde bijenstand worden ook de reiningsvluchten in de winter beperkt. Dit bevordert de ontwikkeling van *Nosema* en *Amoebe*.

Vooraf bij lange, natte en koude winters kan de standplaats van de bijen in de winter van grote invloed zijn op de ontwikkeling van de volken in het voorjaar.

Toxiciteitstesten voor hommels

Omdat met name in de glasgroenteteelt het gebruik van hommels voor bestuiving sterk is toegenomen, is er grote behoefte ontstaan aan een standaard toxiciteitstest voor hommels. Dit om de giftigheid van bestrijdingsmiddelen voor hommels vast te stellen. Testen die bij bijen gebruikt worden, kunnen niet zonder meer gebruikt worden bij hommels omdat deze andere eigenschappen hebben. Een belangrijk verschil is dat hommels geen onderlinge voedseluitwisseling (trophalaxis) kennen zoals bijen. Ook zijn de onderlinge gewichtverschillen tussen hommels veel groter dan bij bijen.

In overleg met onderzoekers uit Duitsland en België zijn afspraken gemaakt over een standaardmethode voor deze test. Deze nieuwe test zal gepresenteerd worden op een Europees symposium voor standarisatie van toxiciteitstesten voor bijen en hommels in Duitsland.